

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 482/2536

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โจทก์ สืบตำรวจโท นิดทุลา แก้วชนะเนตร กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 271, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9

## ย่อ / หลักกฎหมาย

ศาลอาญาพิพากษาลงโทษจำเลยและให้จำเลยทั้งสองคืนหรือใช้ราคาทรัพย์ คดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2518 ศาลอาญาออกหมายบังคับคดีลงวันที่ 1 สิงหาคม 2527 ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์จำเลยทั้งสอง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 การบังคับคดีมิได้หมายความว่าโจทก์ดำเนินการให้ศาลออกหมายบังคับคดีเท่านั้นแต่หมายถึงโจทก์ต้องไปแถลงขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดทรัพย์จำเลยทั้งสองมาขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ให้แก่โจทก์ตามหมายบังคับคดีด้วย จึงจะสมบูรณ์ เมื่อปรากฏตามฟ้องโจทก์ว่าจำเลยทั้งสองไม่มีทรัพย์สินใด ๆ ที่จะยึดมาขายทอดตลาดชำระหนี้ได้จึงแสดงอยู่ในตัวแล้วว่าโจทก์ไม่อาจขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินของจำเลยทั้งสองได้ การที่โจทก์ขอศาลออกหมายบังคับคดีภายในสิบปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาโดยมิได้มีการดำเนินการบังคับคดีแก่จำเลยทั้งสองตามขั้นตอนให้ครบถ้วนจนถึงขณะโจทก์ฟ้องคดีนี้เป็นเวลาพ้นกำหนดสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษา โจทก์จึงหมดสิทธิที่จะบังคับคดีตามคำพิพากษาดังกล่าวจากจำเลยทั้งสองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 การที่โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองให้ล้มละลายโดยอาศัยมูลหนี้ตามคำพิพากษา จึงต้องพิจารณาเอาความจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 หรือมาตรา 10 ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14 เมื่อโจทก์ไม่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว โจทก์ก็ไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยทั้งสองให้ล้มละลายในมูลหนี้เดียวกันนี้

## คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2528 ศาลอาญาได้พิพากษาให้ลงโทษจำเลยทั้งสองฐานรับของโจร และให้จำเลยทั้งสองคืนหรือใช้ราคาทรัพย์ 80,000 บาท แก่โจทก์ จำเลยทั้งสองทราบคำพิพากษาแล้วแต่ไม่ยอมชำระหนี้ให้แก่โจทก์ ศาลอาญาได้ออกหมายบังคับคดีลงวันที่ 1 สิงหาคม 2527 ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินของจำเลยทั้งสอง แต่จำเลยทั้งสองไม่มีทรัพย์สินใด ๆ ที่จะยึดมาขายทอดตลาดชำระหนี้โจทก์ได้ โจทก์ได้มีหนังสือแจ้งให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง มีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า 30 วัน จำเลยทั้งสองได้รับหนังสือทั้ง 2 ครั้งแล้ว แต่จำเลยทั้งสองเพิกเฉยและประวิงการชำระหนี้ พฤติการณ์ของจำเลยทั้งสองดังกล่าวเข้าข้อสันนิษฐานว่ามีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยทั้งสองเด็ดขาด และพิพากษาให้จำเลยทั้งสองเป็นบุคคลล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2526 จำเลยทั้งสองไม่ยื่นคำให้การศาลชั้นต้นนัดพิจารณา ต่อมาเมื่อมีคำสั่งว่าข้อเท็จจริงตามคำฟ้องโจทก์พอวินิจฉัยได้แล้ว จึงสืบพยานโจทก์และพยานจำเลยแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืนโจทก์ฎีกาฎีกาวินิจฉัยว่า มูลหนี้ที่โจทก์ฟ้องเดิมแม้จะมาจากการใช้สิทธิเรียกร้องในการติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากจำเลยทั้งสองก็ตามแต่

เมื่อศาลอาญาได้พิพากษาให้จำเลยทั้งสองคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แล้วการบังคับคดีก็ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการบังคับคดี การที่โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองเป็นบุคคลล้มละลาย พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9 บัญญัติให้ศาลฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัวในเหตุที่โจทก์อ้างตามฟ้องหรือไม่ โจทก์จึงอ้างสิทธิเรียกร้องในการติดตามเอาทรัพย์ซึ่งไม่มีอายุความมาใช้ในคดีนี้หาได้ไม่ แต่เป็นกรณีที่โจทก์อ้างว่าได้ดำเนินการบังคับคดีภายในกำหนด 10 ปี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 จึงมีปัญหว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องให้จำเลยล้มละลายในมูลนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวหรือไม่ โจทก์บรรยายฟ้องว่าเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2518 ศาลอาญาพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสองฐานรับของโจทก์และให้จำเลยทั้งสองคืนหรือใช้ราคาทรัพย์ 80,000 บาท แก่โจทก์ จำเลยทราบคำพิพากษาแล้วแต่ไม่ยอมชำระหนี้ให้แก่โจทก์ ศาลอาญาได้ออกหมายบังคับคดีลงวันที่ 1 สิงหาคม 2527 ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์ของจำเลยทั้งสอง แต่จำเลยทั้งสองไม่มีทรัพย์สินใด ๆ ที่จะยึดมาขายทอดตลาดชำระหนี้โจทก์ได้ ศาลฎีกาเห็นว่าตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 การบังคับคดีมิได้หมายความว่าโจทก์ดำเนินการให้ศาลออกหมายบังคับคดีเท่านั้น แต่หมายถึงโจทก์ต้องไปแถลงขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดทรัพย์จำเลยทั้งสองมาขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ให้แก่โจทก์ตามหมายบังคับคดีด้วย จึงจะสมบูรณ์ โจทก์ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว แต่อ้างว่าจำเลยทั้งสองไม่มีทรัพย์สินใด ๆ ที่จะยึดมาขายทอดตลาดชำระหนี้โจทก์ได้ จึงแสดงอยู่ในตัวแล้วว่าโจทก์ไม่ได้ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินของจำเลยทั้งสองเมื่อปรากฏว่าคดีอาญามีเลขแดงที่ 6628/2518 ถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2518 ศาลชั้นต้นออกหมายบังคับคดีเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2527 การที่โจทก์ขอศาลออกหมายบังคับคดีภายในสิบปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาดังกล่าวโดยมิได้มีการดำเนินการบังคับคดีแก่จำเลยทั้งสองตามขั้นตอนให้ครบถ้วนจนถึงขณะโจทก์ฟ้องคดีนี้เป็นเวลาพ้นกำหนดสิบปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษา โจทก์จึงหมดสิทธิที่จะบังคับคดีนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวจากจำเลยทั้งสองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 271 คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองให้ล้มละลายโดยอาศัยมูลนี้ตามคำพิพากษา จึงต้องพิจารณาเอาความจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 หรือมาตรา 10 ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14 ซึ่งต้องพิจารณาว่าจำเลยทั้งสองเป็นหนี้โจทก์หรือไม่ เมื่อปรากฏว่าโจทก์ไม่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ตามคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีอาญาดังกล่าวแล้ว โจทก์ก็ไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยทั้งสองให้พิพากษาในมูลนี้เดียวกันนี้อีกพิพากษายืน

## องค์คณะ

บุญส่ง วรรณกลาง · สะสม สิริเจริญสุข · ปรีชา เฉลิมวณิชย์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/482/2536>